

Onderwerp Stand van zaken Lokaal Programmaplan Nationaal Programma
Groningen 2024
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	14 050	Bijlage(n)	Ons kenmerk	56335-2024
Datum	20-03-2024	Uw brief van	Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Inleiding

In 2018 spraken Rijk en regio af een Nationaal Programma Groningen (NPG) vorm te geven. Daarmee erkende het Rijk dat er substantieel geïnvesteerd moest worden in het toekomstperspectief van onze inwoners in Groningen. Het stelde met dit programma een startkapitaal van 1,15 miljard euro met een looptijd van 10 jaar beschikbaar. Met het verschijnen van het rapport van de parlementaire enquête en daaropvolgende de kabinetsreactie Nij Begun, gaan we een nieuwe fase in. In deze brief informeren wij u over de stand van zaken van het Lokaal Programmaplan voor het Nationaal Programma Groningen en de relatie met Nij Begun. Ook informeren wij u kort over het Provinciaal Programmaplan en kondigen wij een stand van zaken van Toukomst aan.

Lokaal Programmaplan

Het Lokaal Programmaplan van onze gemeente is in november 2020, na inspraak en participatie, door u vastgesteld. Het maakt onderdeel uit van het Nationaal Programma Groningen waarin Rijk, provincie en gemeenten samenwerken om mensen en ideeën samen te brengen en de krachten van inwoners, organisaties, bedrijven en overheden te bundelen om Groningen vooruit te helpen op het gebied van versterking van de leefomgeving, economie, opleidingen, banen, natuur en het klimaat.

In het Lokaal Programmaplan hebben we uiteengezet op welke wijze wij vanuit ons lokaal trekkingsrecht de komende 10 jaren bijdragen aan het versterken van de brede welvaart van onze inwoners.

Dit doen we door in te zetten op drie pijlers (programma's): Versterken en vernieuwen in de voormalige gemeente Ten Boer, wijkvernieuwing Beijum- Lewenborg en

Volgvel 1

overige projecten die bijdragen aan het behalen van de doelen van het Nationaal Programma Groningen.

Vanuit het Nationaal Programma Groningen heeft de gemeente Groningen een budget (trekkingsrecht) van 62 miljoen euro om de programma's te realiseren. Het budget is op hoofdlijnen als volgt verdeeld: voor Versterken & Vernieuwen is 30 miljoen euro beschikbaar, voor Wijkvernieuwing Beijum en Lewenborg gaat het om 20 miljoen euro van het budget en 10 miljoen euro is voor overige projecten bestemd. Doel van dit laatste budget is het realiseren van projecten die bijdragen aan de overkoepelende doelstellingen van het Nationaal Programma Groningen door middel van cofinanciering vanuit ons Lokale Programmaplan.

Onze prioriteit ligt bij het realiseren van een plus op de versterkingsoperatie via de wijk- en dorpsvernieuwing. We werken aan het bieden van perspectief aan het gebied van onze gemeente waar de lasten van de gaswinning dagelijks worden gevoeld. Maar het bieden van perspectief vergt meer dan verbeteren van de directe leefomstandigheden en omgeving. We verstevigen ook ons koploerschap in de energietransitie, versterken onze kenniseconomie en arbeidsmarkt en zien kansen op het gebied van klimaatadaptatie en natuurontwikkeling.

Voortgang Lokaal Programmaplan

We hebben nieuwe en bestaande samenwerkingsverbanden en netwerken verder versterkt en bestendigd, maar vooral verder invulling gegeven aan de uitvoering van onze dorps- en wijkvernieuwing. Zo zijn aanvragen voor Beijum woont Duurzaam en Winkelplein Lewenborg goedgekeurd en eind 2022 het project rond de herinrichting van de Dudoklocatie. In eerdere jaren hebben we al succesvol een aanvraag ingediend om aan de slag te gaan met Ommetjes en de dorpsagenda's. Deze dorpsagenda's worden gevuld in een doorgaande dialoog tussen bewoners, ondernemers en mensen van de gemeente in het gebied. Looptijd van dit project is tot 2032.

In de komende maanden worden diverse aanvragen voorbereid voor de programmaliijnen Toekomst met perspectief, Sociale Basis, Levensloopbestendige wijk, Aantrekkelijke gezonde & veilige wijk vanuit Sociale wijkvernieuwing.

Stand van zaken programma's

Vanuit de twee programma's Versterken & Vernieuwen en Wijkvernieuwing Beijum – Lewenborg en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma's zijn inmiddels veel projecten geïnitieerd.

Versterken & Vernieuwen

In Ten Post gebeurt er veel met de drie lopende projecten. Het dorpshuis van Ten Post is in ontwikkeling en we komen steeds dichterbij een definitief ontwerp. In de Nije Buurt wordt er sinds november hard gewerkt aan de openbare ruimte van de Jan Zijlstraat, nadat de bewoners in 2023 hun nieuwe huis konden betrekken. Ook is onderzoek gedaan naar verkeersmaatregelen in Ten Post die bij kunnen dragen aan de leefbaarheid en verkeersveiligheid. Daarnaast is de subsidie voor Energieneutraal Ten Post van start gegaan en werd gelijk veelvuldig gebruikt.

Ook in Ten Boer is er – letterlijk en figuurlijk – hard aan de weg getimmerd. In 2023 is de basisschool de Poort in gebruik genomen en heeft het NPG bijgedragen aan de ontwikkeling van de omgeving, net als in de Ommelanderstraat en de Standwerker. In Woltersum zijn we bezig met ontwerpen van een nieuwe school, is er een windmolen

Volgvel 2

geplaatst voor het dorp en is er bijgedragen aan de opslag voor de jeu de boulebaan midden in het dorp. Tot slot is er ook aandacht voor de kleinere dorpen in onze gemeente: zo heeft Sint Annen sinds 2023 een mooie pluktuin en een dorpsentree en zijn er diverse mooie ommetjes door het Groninger landschap aangelegd, zoals rond de kerk in Winneweer. Dit maakt, samen met nog veel meer onderdelen, allemaal deel uit van de Dorpsagenda's en de Ommetjes.

Wijkvernieuwing Beijum - Lewenborg

In het wijkvernieuwingprogramma 'Voor Beijum en Lewenborg' heeft het NPG een wijkverbinder (opbouwwerker met speciale taak) gefinancierd. De goede aansluiting van de wijkondersteuner met de bewoners zorgt niet alleen voor ondersteuning, advisering en stimulering van initiatieven uit de wijk, maar verbindt deze ook. Dit heeft er mede voor gezorgd dat het Wijkbudget in 2023 niet alleen is vormgegeven maar er ook door inwoners ingediende ideeën zijn gerealiseerd.

De Buddyacademie heeft in 2023 weer mooie resultaten behaald door het geven van trainingen over armoedestress aan scholen en kinderopvangorganisaties, maar vooral ook door het begeleiden van deelnemers richting werk en opleiding. Ook het verzorgen van presentaties aan gemeenten en Hogescholen, het werkbezoek van minister Schouten en de bijdrage aan het wetenschappelijke tv-programma 'Focus' over het onderzoek naar intergenerationele armoede geeft aan dat ons 'Groningse' project voor het verbeteren van de fysieke en mentale gesteldheid van belang is. Ook de overige projecten binnen dit programma, zoals Beijum in Bedrijf, Broedplaats en Kansrijke start, versterken openbare ruimte en ruimtelijke structuur ontwikkelen zich zoals verwacht.

Overige projecten

De projecten die we hebben aangevraagd binnen het laatste programmaonderdeel 'projecten binnen de hoofdlijnen van het Nationaal Programma Groningen' zitten of gaan richting realisatie. Voor de uitwerking van de ZESS Hub is inmiddels een kavel gevonden waar we werken aan de realisatie van een duurzame hub om de emissievrije bevoorrading van de binnenstad voor meer ondernemers. Het zonthermisch veld Dorkwerd en de aansluiting daarvan op het warmtenet bevindt zich in de laatste fase en buiten op straat is te zien dat hard wordt gewerkt aan de realisatie van Dudok aan het Diep.

Provinciaal Programmaplan, Toukomst en Nij Begun

Via deze weg informeren we u ook beknopt over de stand van zaken met betrekking tot het Provinciale Programmaplan en Toukomst. Provinciale Staten heeft eind 2023 het nieuwe Provinciale Programmaplan vastgesteld. In tegenstelling tot ons Lokale Programmaplan kende het eerste programmaplan van de provincie een looptijd van 5 jaar. Zodoende is voor de volgende fase een nieuw programma ontwikkeld waarin ook de baanbrekers een plek hebben. Dit programmaplan is bijgevoegd. Ook melden wij u via deze weg dat wij de stand van zaken met betrekking tot Toukomst hoogstwaarschijnlijk in de week van 25 maart met u kunnen delen.

Daarnaast gaan we met het verschijnen van het rapport van de parlementaire enquête en de kabinetsreactie Nij Begun een nieuwe fase in. In Nij Begun is een maatregelenpakket uiteengezet voor versterking en verduurzaming en de uitvoering van een Sociale en Economische Agenda. Voor elk van deze twee agenda's komt de

Volgvel 3

komende 30 jaar 100 miljoen euro per jaar beschikbaar voor de regio. Dit nieuwe maatregelenpakket vraagt, gezien onder meer omvang, duur en geografische gebied, om een nieuwe structuur en manier van organiseren. Dit heeft uiteindelijk ook betrekking op het Nationaal Programma Groningen.

Vooruitlopend op de uitkomsten van Nij Begun hebben we in het Lokaal Programma een deel van het budget flexibel gehouden en buiten de vernieuwingsprogramma's om gereserveerd om in te spelen op deze toekomstige ontwikkelingen. Dat betekent dat we deze NPG-gelden kunnen gebruiken voor majeure projecten die aansluiten bij onze gemeentelijke ambities en een substantiële bijdrage leveren aan regionale doelen. We denken hier bijvoorbeeld aan de Vitaliteitscampus Kardingse en groenblauwe verbindingen ten zuidoosten van de Stad (Groningen). Het binnen ons Lokale Programmaplan beschikbare budget kan als vehikel dienen om vooruitlopend op afspraken over de Sociale en Economische Agenda perspectief te bieden door de beschikbaarheid van middelen.

Het komende jaar staat in het teken van het verder uitvoeren van ons Lokale Programmaplan en het regionaal ontwikkelen van de Sociale en Economische Agenda. Over de voortgang van ons Lokale Programmaplan informeren we uw raad jaarlijks. Als er tussentijdse ontwikkelingen zijn zullen we daar separaat bij u op terugkomen.

We vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.